

До
Председателя на Върховния касационен
съд

Копие до

Ръководителя на Наказателно отделение
на Върховния касационен съд

СИГНАЛ

за
противоречива съдебна практика
относно приложението на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната
власт

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ И ЗАМЕСТИК –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД,

С настоящия сигнал представяме на Вашето внимание противоречива практика между съдебни състави на Върховния касационен съд и на апелативни съдилища, и от друга страна – на други състави на апелативни съдилища, създадена в производства по чл. 422, ал. 1, т. 4 – 6 от НПК относно компетентността да инициира такива производства на определения с решение на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет от 16.06.2023 г. Борислав Боби Сарафов за изпълняващ функциите „главен прокурор на Република България“.

I. Противоречивата съдебна практика е по следния въпрос:

Дали след 21.07.2025 г. определеният преди влязлата в сила на 21.01.2025 г. разпоредба на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт за изпълняващ функциите главен прокурор може да продължи да изпълнява същите функции и след изтичане на предвидения в нея максимален шестмесечен срок, в рамките на който едно и също лице може да изпълнява същите функции?

1. Според първото и преобладаващо измежду публикуваните съдебни актове по спорния въпрос становище, продължаващият фактически да изпълнява функциите „главен прокурор на РБ“ Борислав Боби Сарафов не може да изпълнява функциите, за които е бил определен с посоченото по-горе решение на ПК на ВСС, след датата 21.07.2025 г., тъй като нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ има т. нар. „несъщинско обратно действие“ върху заварени правоотношения, запазвайки юридическия характер на факта, който се е реализирал преди нейното влизане в сила /определянето на и.ф. главен прокурор/, но преувеждайки неговите правни

който се е реализирал преди нейното влизане в сила /определянето на и.ф. главен прокурор/, но преуреждайки неговите правни последици, чрез установяване на максимален 6-месечен срок, за който едно и също лице може да изпълнява функциите „председател на Върховния касационен съд или Върховен касационен съд“ или „главен прокурор“.

В този смисъл са например следните съдебни актове на ВКС и на състави на апелативни съдилища:

Решение № 485 от 12.11.2025 г. по НДВ № 764/2025 г., ВКС, I Н. О.,

Определение № 917 от 6.10.2025 г. по НДВ № 1162/2025 г. на Апелативен съд – София,

Решение № 325 от 13.10.2025 г. по НДВ № 999/2025 г. на Апелативен съд – София /в мотивната част/,

Решение № 350 от 31.10.2025 г. по НДВ № 1025/2025 г. на Апелативен съд – София /в мотивната част/,

Определение № 1085 от 17.11.2025 г. по НДВ № 1418/2025 г. на Апелативен съд – София,

Определение № 1090 от 18.11.2025 г. по НДВ № 1401/2025 г. на Апелативен съд – София,

Протоколно определение № 229 от 18.11.2025 г. по НДВ № 226/2025 г. на Апелативен съд – Бургас,

Протоколно определение № 235 от 24.11.2025 г. по НДВ № 232/2025 г. на Апелативен съд – Бургас,

Определение № 1146 от 2.12.2025 г. по НДВ № 1488/2025 г. на Апелативен съд – София,

Протоколно определение № 248 от 8.12.2025 г. по НДВ № 253/2025 г. на Апелативен съд – Бургас,

Протоколно определение № 249 от 8.12.2025 г. по НДВ № 256/2025 г. на Апелативен съд – Бургас,

Решение № 2 от 8.01.2026 г. по НДВ № 307/2025 г. на Апелативен съд – Варна.

2. Според второто становище, уредената с разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ процедура, по която следва да бъде определен изпълняващ функциите на главен прокурор, председател на ВКС или председател на ВАС сочи на процесуалния характер на нормата и аргументира нейното действие заанапред, доколкото липсва посочване на обратното й действие в ПЗР към ЗИД на закона. При липса на ПЗР няма основание и тълкуването, че несъвместимо с длъжността лице – поради това, че вече изпълнява тази длъжност от повече от шест месеца, ще продължи да я изпълнява за същия период, считано от 21.01.2025 г. Освен това, поначало е недопустимо преустановяването за неопределено 3 време на дейността на конституционно легитимирани органи, какъвто е и главният прокурор на Република България, поради прекратяване или изтичане на мандата на избрания такъв и неизбиране на нов по предвидения за това ред.

В такъв смисъл са следните съдебни актове на състави на апелативните съдилища:

Решение № 420 от 10.12.2025 г. по НДВ № 1414/2025 г. на Апелативен съд – София,

Решение № 423 от 10.12.2025 г. по НДВ № 1194/2025 г. на

Апелативен съд – София,

Решение № 434 от 15.12.2025 г. по НДВ № 1106/2025 г. на
Апелативен съд – София.

Тълкуване в горепосочения смисъл на нормата на чл. 173, ал.
15 от ЗСВ е застъпено и в съдебен акт с различен предмет от
този на производствата по чл. чл. 422, ал. 1, т. 4 – 6 от НПК, а
именно:

Определение № 1160 от 3.12.2025 г. по ВЧНД № 1412/2025 г.
на Апелативен съд – София,

II. Считаме, че посочената противоречива практика съответно,
от една страна на Върховния касационен съд и съдебни състави на
апелативните съдилища, а от друга – на други съдебни състави на
апелативните съдилища, следва да бъде отстранена, посредством
постановяване на Тълкувателно решение, тъй като:

- Нито Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, нито
Пленумът на Висшия съдебен съвет са определили различно лице
от Борислав Боби Сарафов, което след 21.07.2025 г. да изпълнява
функциите на главен прокурор. Това обстоятелство предпоставя
оставане без разглеждане на внасяните от продължаващия да
изпълнява тези функции искания за възобновяване на наказателни
дела по реда на чл. 422, ал. 1, т. 4 – 6 от НПК и невъзможност да
бъдат възобновени наказателни дела в случаи, в които с решение
на ЕСПЧ е установено нарушение на КЗПЧОС, което има съществено
значение за делото; в които са допуснати съществени нарушения на
материалния и процесуалния закон и в които е допусната
екстрадиция в случай на задочно осъждане при дадена гаранция от
българската държава за възобновяване на наказателното дело - за
престъплението, за което екстрадицията е допусната.

- Липсата на задължително за органите на съдебната власт
тълкувателно решение по посочения въпрос дава възможност за
постановяване на противоречиви съдебни актове.

Затова и постановяването на Тълкувателно решение от Общото
събрание на Наказателната колегия на Върховния касационен съд
се явява необходимо условие за преодоляване на съществуващата

противоречива съдебна практика и за осигуряване на възможност
за възобновяване на наказателни дела в случаите, в които
правомощия да сезира със съответно искане могат да бъдат
упражнени от надлежно легитимирано да изпълнява функциите
главен прокурор лице.

Гр. София,

12.01.2025 г.

Атанас Ст. Атанасов:

Председател на Управителния съвет на
Съюза на съдиите в България